

Täysistunto

Torstai 23.2.2023 klo 16.00—20.24

15. Hallituksen esitys eduskunnalle automaattista päätöksentekoa verotus- ja tulliasioissa koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 224/2022 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 45/2022 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 15. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 45/2022 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Ja valtiovarainvaliokunnan verojaoston puheenjohtaja, edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

Keskustelu

19.39 **Pia Viitanen sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kysymyksessä on hallituksen esitys automaattista päätöksentekoa verotus- ja tulliasioissa koskevasta laista, ja tämä ehdotus sisältää säännöksiä koskien automaattista päätöksentekoa sekä eräitä muita säännösehdotuksia. Ehdotetuilla muutoksilla poikettaisiin eräiltä osin hallintolakiin ehdotetusta automaattista päätöksentekoa julkisessa hallinnossa koskevasta yleissääntelystä verotus- ja tulliasioissa. Ehdotetut muutokset mahdollistaisivat Verohallinnon automaattisen päätöksenteon oikaisuvaatimusten käsittelyssä tietyissä tilanteissa ja eräissä muissa asioissa, joissa se ei olisi sallittua hallintolakiin ehdotetun sääntelyn mukaan. Tullin osalta mahdollistuisi oikaisuvaatimusten automaattinen ratkaiseminen tietyissä tilanteissa. Esitys sisältää myös eräitä muita muutoksia.

Asiantuntijakuulemisissa pidettiin sinällään tarpeellisena ja kannatettavana sekä perusteltuna tätä esitystä. Huomiota kiinnitettiin kuitenkin ehdotusten suhteeseen EU:n tietosuojaa-asetukseen ja eduskunnan käsiteltävänä olevaan automaattista päätöksentekoa koskevaan yleissääntelyyn sekä siihen mahdollisesti eduskuntakäsittelyn aikana tehtäviin muutoksiin. Eduskunnan oikeusasiamies on kiinnittänyt huomiota myös siihen, että ehdotetut muutokset eivät olisi kaikilta osin välttämättömiä ottaen huomioon arviot vaikutuksista Verohallinnon henkilöstöresursseihin.

Perustuslakivaliokunta lausunnossaan esittää, että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä mutta ensimmäinen lakiehdotus kuitenkin vain, jos siihen tehdään muutos.

Valiokunnan yleisnäkemyksiä asiasta on se, että pidämme tätä esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Automaattisen päätöksenteon salliminen jouduttaisi asioiden käsitte-lyä ja mahdollistaisi virkailijatyön suuntaamisen yksinkertaisimmista asioista monimutkaisempaan ja yksilöllistä harkintaa vaativiin tapauksiin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 174/2022 vp

Valiokunnan mietinnössä on arvioitu valtiovarainministeriöstä saadun selvityksen pohjalta, että ehdotetussa sääntelyssä on asianmukaisesti otettu huomioon EU-oikeudesta johtuvat vaatimukset. Todetaan kuitenkin, että toimivalta arvioida EU-oikeudenmukaisuutta on kuitenkin Euroopan unionin tuomioistuimella.

Esitykseen siis tehdään muutos perustuslakivaliokunnan lausunnon johdosta siten, että tämä voitaisiin säätää tavallisessa säätämisyjärjestyksessä. Näissä asiantuntijakuulemisissa esitettiin eräitä yksittäisiä huomioita seuraamusmaksuista, mutta näiden johdosta valiokunta ei ole katsonut tarpeelliseksi muuttaa sääntelyä.

Ja näin ollen, puhemies, ehdotus on, että eduskunta hyväksyy hallituksen esityksen muutettuna tämän mietinnön mukaisesti.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 224/2022 vp sisältyvien 1.-11. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.